

Riccardo Giacconi, el pare de l'astronomia de raigs X. (1931-2018, Itàlia-Estats Units)

Ricardo Giacconi va guanyar el Premi Nobel de Física l'any 2002 per les seves contribucions pioneres en el camp de l'astrofísica que van sentar les bases de l'astronomia de rajos X. Va construir un telescopi capaç de detectar radiació de raigs X fora de la terra fet que va contribuir a obtenir nova informació sobre els forats negres i detectar estrelles llunyanes.

Va néixer a Gènova, Itàlia, el 1931. Era fill d'una professora de matemàtiques i física. Els seus pares es van separar i ell va marxar amb la seva mare a Milà. Va llicenciar-se en física i va obtenir el doctorat a la Universitat de Milà l'any 1954, on va treballar dos anys com a professor.

El 1956 va anar als Estats Units per col·laborar amb el professor de física R. W. Thompson a la Universitat d'Indiana. Després es va traslladar a la Universitat de Princeton on va treballar al Laboratori de Radiació Còsmica de Princeton, on va quedar-se fins el 1959.

Durant la seva estança allà, va començar la feina que li faria guanyar-se el títol de "pare de l'astronomia de raigs-X". Va ser contractat per *American Science and Engineering* per crear un programa espacial per l'empresa; Giacconi va proposar que el programa hauria enfocar-se en les observacions en longituds d'ona de raigs-X. Aquesta decisió efectivament va marcar el començament de l'astronomia de raigs-X.

Entre el 1959 i el 1962 va participar en investigacions classificades. També en aquest període va fer el desenvolupament de detectors de raigs X que va col·locaven en coets sonda i sortien de l'atmosfera terrestre. En 1962 van descobrir Scorpius X-1, la primera font coneguda de raigs-X fora de el sistema solar, i el fons còsmic de raigs-X.

El 1970, va posar en marxa el primer satèl·lit en raigs X: Uhuru, que va obrir l'exploració de cel profund de raigs X. D'aquesta fructífera experiència, va descobrir l'emissió de raigs X que més endavant es descobriria que era degut a l'existència d'un forat negre.

El 1973, la investigació pionera de Giacconi va continuar a Harvard, amb el llançament de l'Observatori Einstein el 1978, sent el primer telescopi de raigs X que va identificar moltes estrelles dobles de raigs X (algunes que contenien forats negres) i va detectar fonts de raigs X en altres galàxies entre altres. El 1976 Giacconi va proposar un instrument encara més potent, que es va llançar finalment el 1999 com a Chandra X-Ray i encara continua en funcionament.

El 1981, Giacconi es va convertir en el primer director permanent del Space Telescope Science Institute (el centre d'operacions científiques del Telescopi Espacial Hubble), després va ser director general de l'Observatori Sud Europeu (ESO) del 1993 al 1999, supervisant la construcció del Very Large Telescopi, i del 1999 al 2004 va ser president de Associated Universities, Inc. que gestiona ALMA. També va ser professor de física, astronomia i d'investigació a la Universitat de Hopkins.

Durant els anys 2000 va ser investigador principal del gran projecte de Chandra Deep Field-South amb l'Observatori de raigs X de la NASA.

Giacconi va morir el 2018.

